

05. October 2026

Onderwijs en cultuur

Theater tegen vooroordelen: rimon productions presenteert "Ofwel...ofwel" in het LernWerk

Terugblik op drie voorstellingen // Theater zet thema's als antisemitisme, identiteit en vooroordelen op de agenda

Hoe ontstaan vooroordelen? Wat houdt joodse identiteit in en wie bepaalt eigenlijk wat "joods" of "niet-joods" is? Deze en andere vragen stonden centraal in het toneelstuk "Ofwel...ofwel" van Jean-Claude Grumberg, dat rimon productions op 28 en 29 september 2026 in het LernWerk Bocholt voor schoolklassen opvoerde. De voorstellingen werden georganiseerd door de afdeling Cultuur, het Archief van de stad Bocholt en de VHS Bocholt-Rhede-Isselburg.

Tijdens in totaal drie voorstellingen maakten leerlingen van het St. Josef Gymnasium, het Euregio Gymnasium en de Israel van Meckenem Realschule kennis met een ongebruikelijke benadering van een maatschappelijk actueel thema. De schoolvoorstellingen werden ondersteund door de commissaris van de deelstaat Noordrijn-Westfalen voor de bestrijding van antisemitisme, voor het joodse leven en de herdenkingscultuur, evenals door het Democratiefonds van het district Borken.

Twee burenen, één vraag

Centraal in Grumbergs komedie staan twee burenen die elkaar tot nu toe nauwelijks meer dan vluchtig hebben ontmoet. Dan stelt een van hen zijn tegenhanger een ogenschijnlijk eenvoudige vraag: "Bent u joods?". Uit deze vraag ontstaat een steeds intensiever wordende woordenwisseling. In negen scènes praten de twee mannen over religie, joodse identiteit, besnijdenis en eetgewoonten, over geld en vooroordelen, tot en met het conflict in het Midden-Oosten.

Daarbij worden ogenschijnlijk eenduidige opvattingen steeds weer op losse schroeven gezet. De joodse buurman wordt geconfronteerd met clichés, maar draait de rollen om en stelt op zijn beurt de opvattingen van zijn gesprekspartner ter discussie. Grumberg combineert daarbij humor en ernst, alledaagse situaties en maatschappelijk-politieke kwesties.

Wanneer vooroordelen plotseling in het dagelijks leven opduiken

Juist voor een jong publiek biedt het stuk een directe toegang tot de mechanismen van vooroordelen en stereotypen. Antisemitische toeschrijvingen komen namelijk niet uitsluitend voor in grote politieke debatten. Ze kunnen ook zichtbaar worden in schijnbaar onschuldige vragen, vermeende "kennis" of terloopse opmerkingen.

Theater als bijdrage aan democratische vorming

Met de drie schoolvoorstellingen in het LernWerk Bocholt werd het theater zo een plek van reflectie: leerlingen konden zich verdiepen in een belangrijke theatertekst en vervolgens vragen bespreken die ook hun eigen leefwereld aangaan.

© Stadt Bocholt

Het theater zet thema's als antisemitisme, identiteit en vooroordelen op de agenda